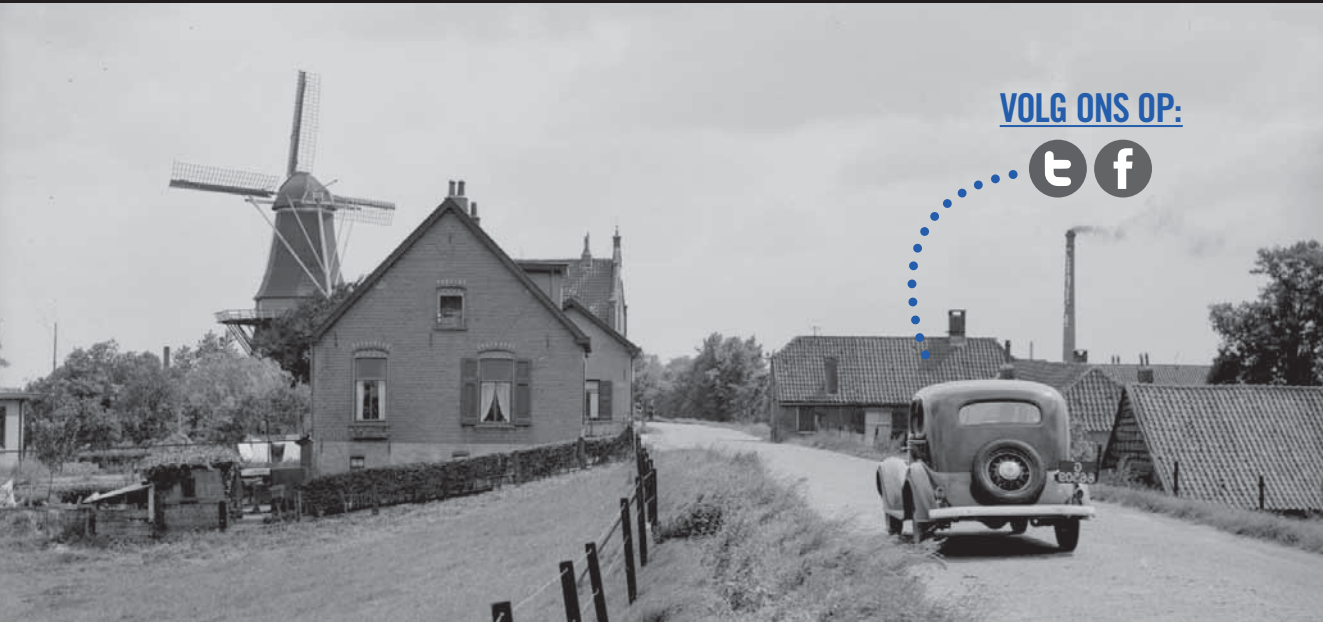

NIEUWJAARSVERSLAG

WWW.HISTORISCHCENTRUMOVERIJSSSEL.NL FEBRUARI 2014

VOLG ONS OP:

DE HOOGTEPUNTEN VAN 2013

Het Historisch Centrum Overijssel heeft dit jaar veel aandacht moeten geven aan een heroriëntatie van zijn koers na stevige bezuinigingen in 2012. De medewerkers hebben een uitstekende taak verricht door optimaal te presteren.

Zo is er in de techniek van MijnStadMijnDorp veel verbeterd. Belangrijke nieuwe deelnemers traden toe tot het platform. Daarnaast hebben we een nieuw online magazine MijnStadMijnDorp gelanceerd. En onze corporate website is

geheel vernieuwd, een belangrijke voorwaarde om de komende jaren een optimale digitale dienstverlening te kunnen leveren.

Het HCO is ook begonnen aan de ontwikkeling van een gemeenschappelijk digitaal depot voor Overijssel, waardoor duurzaam beheren van overheidsinformatie mogelijk zal worden. Een hoogtepunt in het najaar was de lezing van Geert Mak in samenwerking met Waanders in de Broeren. Net als de presentatie van het 'Zwolle Boek', palet van een rijke geschiedenis. Zwolle heeft er weer een handzaam overzicht van zijn rijke geschiedenis bij. Tenslotte moet de aankoop van ons nieuwe topstuk

worden genoemd, het Renteboek van het Olde Vrouwen Convent. Een topstuk omdat het veel nieuwe informatie bevat over Zwolle, met name in de 15de eeuw; de Zwolse 'Gouden' eeuw. Helemaal aan het einde van het jaar is ook 'Zwolle 2013' gereedgekomen, een persoverzicht door drie

Zwolse persfotografen. Al met al een terugblik op een jaar met veel, vooral digitale, ontwikkelingen!

Bert de Vries

 Directeur Historisch Centrum Overijssel
twitter.com/directeurHCO

In december is de corporate website in een nieuw jasje gestoken! Een totale metamorfose. Meer beeld, kleur, persoonlijkheid en meer van deze tijd.

Door de duidelijke indeling en snelle navigatie is informatie makkelijk beschikbaar. Ook worden de collecties meer getoond, zoals enkele topstukken. De onderzoeker kan thematisch te werk gaan of globaal door collecties zoeken. Aanmelden voor

activiteiten kan online, bijvoorbeeld voor lezingen en rondleidingen. De website wordt in 2014/2015 doorontwikkeld.

Neem snel een kijkje. Geen pc bij de hand? Geen probleem, de site is toegankelijk op smartphone en tablet.

www.historischcentrumoverijssel.nl

WAANDERS-LEZINGEN

**SCHOONHEID IN HEDENDAAGSE KUNST • FAMILIEGEHEIMEN
HET LOCKHEED SCHANDAAL • DODENHERDENKING • TOCHTEN DOOR AMERIKA**

De succesvolle serie Waanders-lezingen is afgelopen jaar besloten met een lezing van Geert Mak. Mak was altijd al een grote wens voor de lezingenreeks en nu was dan zo ver. Op 15 november sloot hij de serie af voor een enthousiast publiek in een uitverkochte Broerkerk.

Eerder in het jaar kwam al een breed scala aan sprekers voorbij. De eerste lezing in 2013 was die van Hans den Hartog Jager. Hij sprak over de opkomst en ondergang van de schoonheid in hedendaagse kunst. Gevolgd door Hans Goedkoop in maart, die vertelde over zijn opa: een intrigerend figuur die

officier was in het koloniale leger in Indië. Gevolgd door Gerard Aalders. Hij gaf in april een betoeg over het Lockheed schandaal, corruptie en Prins Bernhard. Marja Vuijsje, de enige vrouw in deze serie, sloot het programma in het HCO af. Zij stond stil bij de geschiedenis van de 4-mei herdenkingen.

AANWINST VAN 2013: RENTENBOEK VAN HET OLDE BEGHIJNENHUIS TE ZWOLLE

Het HCO heeft eind 2013 een nieuw topstuk in de collectie opgenomen: het Rentenboek van het Olde Beghijnenhuis te Zwolle. Een middeleeuws boekje, bemachtigd bij een veilinghuis in Haarlem. Hildo van Engen (Streekarchief Langstraat Heusden Altena) gaf in december een lezing over de aanwinst.

Hoewel we bij "rentenboek" denken aan hypotheeken of spaargeld, werden met renten in de middeleeuwen schenkingen bedoeld. Het Olde Beghijnenhuis -geen klooster maar een vrouwenhuis- dreef op liefdadigheid. Wie het kon missen schonk een deel van zijn zilverlingen aan bejaarden, zieken of behoeftigen. Al brachten ook de inwonende vrouwen heel wat geld binnen.

Het Olde Convent was de eerste religieuze vrouwengemeenschap in Zwolle. Het ontstond in de tweede helft van de veertiende eeuw, er is dan sprake van een

begijnhuis (Praubstraat). De bewoners zijn begijnen met een leefregel: die van de derde orde van Sint-Franciscus. Zij vielen onder het geestelijk toezicht van de minderbroeders uit Kampen, die nabij het convent een termijnhuis hadden. Een merkwaardig detail is dat het boekje een korte maar gedetailleerde beschrijving van de beeldenstorm bevat.

Het boekje stamt uit het midden van de vijftiende eeuw, al begint het verhaal al in 1368, hiervoor heeft men oudere bronnen gebruikt. Tot 1572 zijn alle schenkingen in het boek bijgeschreven.

MIJNBUURTMIJNVERHAAL

Het HCO heeft een nieuw digitaal fotoalbum beschikbaar gesteld, dit keer van de Binnengasthuisstraat. Na het veelbekeken fotoboek van Westenhofte is het nu aan de Indische buurt in Zwolle. De bijzondere gerevitaliseerde woningen aan de Binnengasthuisstraat staan centraal.

Burgemeester Meijer opende in 2013 de eerste opgeknapte vooroorlogse huurwoningen aan de Binnengasthuisstraat. Wegens de bijzondere historie publiceerde het HCO tegelijk een digitaal fotoalbum waarin de verhalen van de bewoners in beeld en tekst zijn vastgelegd. Projectleider Andrea van den Berg interviewde ze. De verhalen, in combinatie met de foto's, leverden een mooi historisch monument en document op voor Zwolle! Blader door het album: <http://binnengasthuisstraat.mijnbuurtmijnverhaal.nl/>.

LANCERING

MIJNSTADMIJDORP ONLINE MAGAZINE

In 2013 is weer een nieuwe stap gezet in de ontwikkeling van het programma MijnStadMijnDorp. In juni 2013 is MijnStadMijnDorp online magazine gelanceerd. Een nieuwe zet in het digitale domein.

Het blad is gratis en vormt een aanvulling op de website MijnStadMijnDorp. Het is een informatief blad over de geschiedenis en streekcultuur van Overijssel. Vooralnog verschijnt het vier keer per jaar. Het magazine bevat een variatie aan verhalen, prachtige foto's en interessante oude filmpjes, u blijft doorklikken!

IN HET VOET-SPOOR VAN...

Meer dan 300 mensen zijn in 2013 meegegaan op rondleiding. Sinds januari is het mogelijk om op aangekondigde dagen mee te lopen. Het bleef niet bij een bezoek aan ons gebouw. Men kon genieten van de gevelstenen en steegjes in de Diezerstraat, de belangrijkste plekjes van de Moderne Devotie en enkele topstukken in de depots van het HCO. Sommigen laten zich nog volledig verrassen en merken dat een bezoek aan het archief van de provincie lang niet zo stoffig is als men misschien denkt. Coördinator Johanna Venema en de rondleiders zorgen voor een fijne ontvangst en een inhoudelijk goed verzorgde wandeling!

MIJNSTADMIJDORP & RELATIEBEHEER

Afgelopen jaar hebben we stevig ingezet op relatiebeheer voor MijnStadMijnDorp (MSMD). Het HCO bezocht actief historische verenigingen en erfgoedinstellingen.

Doel was nader kennis te maken met deelnemers aan MijnStadMijnDorp, zodat we elkaar goed op de hoogte kunnen houden van ontwikkelingen. Daarnaast

wilden we verenigingen die (nog) niet deelnamen enthousiasmeren. Zo gingen we op bezoek in: Borne, Steenwijkerland, Avereest, Weerselo, Wijhe/Olst, Dalfsen, Hardenberg, Marke Haarle, Raalte en Deventer. We zien steeds meer verenigingen verhalen, nieuws en collecties toevoegen op MSMD en zijn daarover verheugd! Eind 2013 hebben we twee nieuwe deelnemers mogen verwelkomen: Heemkunde

vereniging Borne, en De Hofmarken. Een belangrijk onderdeel in MSMD is het deelnemersoverleg. Actieve deelnemers, historische verenigingen, gemeentearchieven en erfgoedinstellingen in Overijssel denken mee over doorontwikkeling en functionele wensen. Wilt u ook deelnemer worden in MijnStadMijnDorp, laat het ons weten. Het HCO helpt u graag.

600 LEERLINGEN VOOR EDUCATIEVE EXPOSITIE SIPPORA & JOSEPH

'Wat jammer dat ik de tentoonstelling niet samen met Joseph kan openen,' sprak mevrouw Sippora Stibbe, 82 jaar en eregast bij de opening van de educatieve tentoonstelling in 2013.

Als kind van joodse vader en christelijke moeder woonde ze in Zwolle toen de oorlog uitbrak. Haar herinneringen legden we naast die van Joseph Vos uit Kampen, die net als Sippora in september 1931 werd geboren. Hij had twee joodse ouders, werd tijdens de bezetting weggevoerd uit Kampen en kwam op 11-jarige leeftijd om in vernietigingskamp Auschwitz. Groep 8 van de Geert Groteschool (Zwolle) en van De Groenling uit IJsselmuiden bestudeerden de levens

van deze twee Overijsselse kinderen. Onder leiding van medewerkers van het HCO en het Gemeentearchief Kampen deden zij archiefonderzoek, bezochten plekken in Zwolle en Kampen waar de oorlog nog zichtbaar is en spraken met mevrouw Stibbe. Hun selectie archiefstukken, foto's en teksten vormden de tentoonstelling 'Sippora en Joseph. Kind in de oorlog'. Zo'n 600 leerlingen kwamen de tentoonstelling bekijken. Hun wensen kregen een plek in de speciale wensboom. Bekijk de totstandkoming van de expositie! Scan de QR-code voor de 'making of'.

FOTO

Bijna 9000 afbeeldingen zijn dit jaar gedigitaliseerd, beschreven en toegankelijk gemaakt voor de beeldbank. Om over het werk achter de schermen nog te zwijgen. Onzichtbaar voor het publiek, belangrijk voor de toekomst. Tientallen meters, honderden dozen, duizenden stukken. Er wordt hard gewerkt: één voor één wordt ieder beeld beschreven. Samen met een bevlogen team van vrijwilligers is veel werk verzet. Paar steekwoorden? Kleur en fleur, affiches; nostalgie uit de provincie, Spaarnecollectie; dia's van de Duits-Twentse grensstreek, fotograaf Wesselius. Slechts een greep, want teveel om op te noemen. Neem een kijkje in de beeldbank:

<http://beeldmateriaal.historischcentrumoverijssel.nl/>

GRAFHEUVELS, HANDELAREN EN EDELEN: DE CANON VAN OVERIJSEL

Achter de schermen werd er jaren aan gewerkt: de Canon van Overijssel. In talloze dorpen en steden in de provincie waren vrijwilligers in de weer om de lokale geschiedenis te vatten in canonvensters. Dit leidde tot diverse lokale canons, en een overkoepelende Canon van Overijssel. Projectleider IJsselacademie schakelde het HCO in voor de educatieve bewerking. Posters, filmpjes en opdrachten leiden leerlingen in tien thema's door de Overijsselse geschiedenis. In het voorjaar van 2013 presenteerden we het resultaat: een website boordevol informatie voor historisch geïnteresseerden, leerkrachten en leerlingen. Zie www.canonvanoverijssel.nl.

FILM

Voorgaande jaren is een groot deel van de filmcollectie met behulp van een provinciale subsidie gedigitaliseerd. In 2013 lag de focus op het presenteren van films via de beeldbank. Een noemenswaardige aanwinst is de collectie van de Deventer filmer Dolf Nijbroek. Deze bevat uniek materiaal uit de jaren '30 tot '90. Twee partijen sponsorden het HCO dit jaar voor filmdigitalisering. Eerst familie Lamberts uit Twente. Een deel van de filmcollectie van hun vader was al gedigitaliseerd. Onder de indruk van het eindresultaat besloten ze een financiële bijdrage te leveren voor het restant van de collectie. Ook vond de formele overdracht van de collectie films van WAVIN uit Hardenberg plaats. Hiervan moet nog een deel worden gedigitaliseerd. Bij de overdracht overhandigde de delegatie van WAVIN een cheque. Bekijk onze films via YouTube: <http://www.youtube.com/user/HCOoverijssel>.

VAN MILLENNIUMDOELEN TOT ZWOLSE WANDELSPORTGESCHIEDENIS

Het jaar 2013 stond weer bol van de Zwolse geschiedenis tijdens de gratis lezingen uit het programma Historische Avonden. Van de restauratie van het Karel de Vijfde huis tot wandelsport en van stadsarcheologie tot Zwolle in de Tweede Wereldoorlog.

800 JAAR ZWOLLE IN ÉÉN BOEK

Uitgeverij Waanders & de Kunst heeft in samenwerking met het Historisch Centrum Overijssel en Zwolse Historische Vereniging het 'Zwolste' boek gepubliceerd, onder redactie van Wim Coster.

Het boek beschrijft in 12 hoofdstukken 800 jaar Zwolse geschiedenis. Van de eerste bewoning op

een zandrug bij het riviertje de Aa tot het futuristisch ogende Isala ziekenhuis. Alle onderwerpen behorende tot de canon van de historie van Zwolle komen aan bod, maar er is ook aandacht voor alledaagse zaken. Zo schildert dit boek het palet van de rijke geschiedenis van Zwolle!

ONTWIKKELING DIGITAAL MAGAZIJN: E-DEPOT

Afgelopen zomer gaf de provincie Overijssel het HCO de opdracht een gemeenschappelijke e-depotvoorziening tot stand te brengen, waarin lokale overheden digitale bestanden kunnen onderbrengen.

Een e-depot maakt duurzaam beheren van digitale archiefbescheiden mogelijk. Het HCO voert het komende jaar samen met een aantal gemeenten en waterschap Groot-Salland enkele pilots uit. In oktober vond een 'roadshow' plaats waarin het hele project uit de doeken is gedaan. De eerste pilot is inmiddels van start gegaan: die van de gemeente Deventer.

KENGETALLEN 2013

Algemeen

Omvang organisatie	€ 3.600.000
Aantal medewerkers	34 medewerkers, 25 fte
Aantal vrijwilligers	92 vrijwilligers
Aantal participatiebanen / re-integratie	10 personen

Omvang collectie

Archief	17,5 km
Bibliotheek	1,5 km
Beeldmateriaal	211.000
Audiovisueel	15.000

Kengetallen 2011

Publieksbereik

Aantal bezoekers studiezaal	3872
Aantal bezoekers tentoonstellingen	919
Aantal bezoekers activiteiten	1039
Aantal bezoeker verhuur zalen	1563

Educatie

Aantal leerlingen primair onderwijs (in HCO)	546
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs (in HCO)	630
Aantal studenten MBO/HBO (in HCO)	16
Aantal leerlingen buiten het HCO, direct bereikt	763
In Overijssel via zelfstandige projecten	4000

Collectie

Aantal verworven archieven	35 meters
Aantal verworven beeldmateriaal	1541 stuks
Aantal verworven AV-materiaal	1365 items

Digitaal bereik

Aantal website-bezoeken www.historischcentrumoverijssel.nl	187.172
Aantal website-bezoeken www.mijnstadmijndorp.nl	45504
Aantal nieuwsbrief abonnees	3500
Aantal abonnees mailing MSMD online magazine	3624
Facebook 'vind ik leuk's'	415
Youtube - aantal filmpjes bekeken	54822

Eikenstraat 20
8021 WX Zwolle
T 038 426 63 00

Publieksingang: Van Wevelinkhovenstraat
contacthco@historischcentrumoverijssel.nl
www.historischcentrumoverijssel.nl

Openingstijden:
Dinsdag: 09.00 uur t/m 17.00 uur
Woensdag: 09.00 uur t/m 17.00 uur
Donderdag: 09.00 uur t/m 21.00 uur
Vrijdag: 09.00 uur t/m 13.00 uur

Kijk op onze website voor nieuws en activiteiten.

www.historischcentrumoverijssel.nl